

การใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร และการจัดการความรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน
ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่
Managerial Accounting Information Usage and Knowledge Management Affecting
the Operational Efficiency of Small and Medium Enterprises (SMEs)
in Chiang Mai Province

เบญญาภา กันทะวงศ์วร, ภาควณิ ภัควิภาส, แคทรียา พร้อมเพรียง*

Benyapa Kantawongwan, Pakphum Pakvipas, Kattareeya Prompreing

สาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ 50300

Business Administration Program, Faculty of Business Administration and Liberal Arts,

Rajamangala University of Technology Lanna, Chiang Mai 50300 Thailand

*Corresponding author E-mail: katt.rmutil@gmail.com

(Received: December 22 2023; Revised: February 8 2024; Accepted: April 1 2024)

บทคัดย่อ

วิจัยเรื่องการใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร และการจัดการความรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาอิทธิพลการใช้ข้อมูลบัญชีบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 2) ศึกษาอิทธิพลการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 3) สังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บัญชีบริหารและการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ เจ้าของกิจการ ผู้จัดการ หัวหน้างาน บุคลากรในองค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 คน และเชิงปริมาณ จำนวน 400 คน โดยใช้เครื่องมือวิจัย คือ การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) และเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path analysis) โดยใช้โปรแกรม AMOS

ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ 1 พบว่า การใช้บัญชีบริหารมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 37 ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์งานวิจัยที่ 2 พบว่า การจัดการความรู้มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 79 ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์งานวิจัยที่ 3 ผลการสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บัญชีบริหารและการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ การใช้บัญชีบริหารและการจัดการความรู้มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการใช้บัญชีบริหารและการจัดการความรู้เป็นสองวิธีที่มีประสิทธิภาพในการช่วยให้ SMEs พัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน บัญชีบริหารช่วยให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าใจสถานะทางการเงินและผลการดำเนินงานได้ดีขึ้น ในขณะที่การจัดการความรู้ช่วยให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเก็บรักษา แบ่งปัน และใช้ประโยชน์จากความรู้ภายในธุรกิจ

จากกรอบแนวคิดงานวิจัย 1) กรอบแนวคิดรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงบวกทางตรง 2 ตัวแปร คือ การใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร และการจัดการความรู้ 2) รูปแบบเชิงผลการวิเคราะห์สมมติฐาน พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ $CMIN/df = 1.884$, $RMSEA = 0.058$, $CFI = 0.946$, $NFI = 0.908$, $GFI = 0.860$, $AGFI = 0.849$ อิทธิพลรวมของตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากที่สุด คือ การจัดการความรู้ รองลงมาคือ การใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร ทำให้เกิดประโยชน์ในการใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร และการจัดการความรู้ ในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งพบว่าธุรกิจที่มีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจและการใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร การจัดการความรู้ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานธุรกิจได้ดี

คำสำคัญ : บัญชีบริหาร; การจัดการความรู้; ประสิทธิภาพการดำเนินงาน; ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Abstract

The mixed-method research, “Managerial Accounting Information Usage and Knowledge Management Affecting the Operational Efficiency of Small and Medium Enterprises (SMEs) in Chiang Mai,” had the following objectives: 1) to study the effect of managerial accounting information usage affecting the operational efficiency of SMEs; 2) to examine the effect of knowledge management affecting the operational efficiency of SMEs; and 3) to synthesize information about the managerial accounting information usage and knowledge management affecting the operational efficiency of SMEs in Chiang Mai Province. The sample was a group of business owners, managers, supervisors, and personnel in SMEs in Chiang Mai Province. There were nine key informants for qualitative analysis; meanwhile, there were 400 people for quantitative analysis. Questionnaires were conducted as a research tool to collect data, and a semi-structured interview technique was adopted for qualitative analysis. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, average, standard deviation, and AMOS used for path analysis.

The results of the first objective found that managerial accounting information usage had a 37 percent positively direct effect on the operational efficiency of SMEs in Chiang Mai Province. The results of the second objective revealed that managerial accounting information usage had a 79 percent positively direct effect on the operational efficiency of SMEs in Chiang Mai Province. The results of the third objective showed that the data synthesis on managerial accounting information usage and knowledge management was positively related to the operational efficiency of SMEs in Chiang Mai Province. The managerial accounting information usage and knowledge management were effective for SMEs to support and improve operational efficiency, understand financial status, and improve performance, whereas knowledge management encouraged retaining, sharing, and applying their business knowledge.

According to the research frameworks, the results were as follows: 1) the conceptual framework of the causal and factor relationship model affecting the operational efficiency of SMEs in Chiang Mai Province consisted of two variables of positively direct effect, which were managerial accounting information usage and knowledge management; and 2) the hypothesized model was consistent with empirical data based on the coefficients $CMIN/df = 1.884$, $RMSEA = 0.058$, $CFI = 0.946$, $NFI = 0.908$, $GFI = 0.860$, and $AGFI = 0.849$. The total effect of the causal variable that had the most effects on the operational efficiency of SMEs was knowledge management, followed by managerial accounting information usage to create benefits in managerial accounting information usage and knowledge management to increase the efficiency of operations for SMEs. It was found that businesses with basic knowledge of managerial accounting information usage and knowledge management had good efficiency in their business operations.

Keywords : Managerial Accounting; Knowledge Management; Operational Efficiency; Small and Medium Enterprises (SMEs)

บทนำ

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) ของไทยเป็นแหล่งสร้างรายได้และสร้างการจ้างงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (สถาบันพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2562) และพระราชบัญญัติส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 นั้นต้องการพัฒนาธุรกิจเข้าสู่เศรษฐกิจยุค 4.0 โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีมาช่วยในการบริหารจัดการธุรกิจ จึงเห็นได้ว่า SMEs มีบทบาทอย่างมาก จากข้อมูลสำนักงานส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า จำนวนของ SMEs ทั่วประเทศมี 3,070,177 ราย ซึ่งจำนวน SMEs ในภาคเหนือมีทั้งสิ้น 530,187 ราย คิดเป็นร้อยละ 15 ของจำนวน SMEs ทั้งหมด จากข้อมูลรายงานสถานการณ์ SME ปี 2563 ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2563) ดังนั้นจึงถือได้ว่า SMEs เป็นแกนหลักของระบบเศรษฐกิจของประเทศทั้งในด้านการจ้างงาน ด้านผลผลิตมวลรวมประชาชาติ และด้านการส่งออก อย่างไรก็ตาม SMEs ยังคงต้องเตรียมพร้อมในทุกสถานการณ์โดยเฉพาะปัญหาอุปสรรค และการแก้ไขปรับปรุงการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง หนึ่งในปัญหาและอุปสรรคที่สามารถกลายเป็นจุดอ่อนและข้อจำกัดในการทำงานเพื่อความสำเร็จของ SMEs นั้น คือ ความรู้ความเข้าใจในการใช้ข้อมูลบัญชีบริหารบัญชี (Management Accounting) เป็นกระบวนการที่รวบรวม วิเคราะห์ และตีความข้อมูลทางการเงินและข้อมูลอื่น ๆ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลทางบัญชีบริหารสามารถนำมาใช้ในการวางแผน การควบคุม การตัดสินใจ และการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งถือเป็นหลักสำคัญในการวางแผน การสั่งการ การควบคุม รวมถึงการตัดสินใจในเรื่องนโยบาย การปฏิบัติงานและเรื่องต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการทำงานที่เป็นระบบ ทันสมัย ตรวจสอบได้เอื้อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ SMEs ในการบริหารจัดการธุรกิจของตนเอง (อรรปรีชา รุ่งสง, 2561: 2-3)

ปัญหาในการบริหารจัดการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นั้น ได้แก่ ธุรกิจ SMEs หลายรายมีการจัดทำบัญชีที่ไม่ถูกต้อง จึงควรทำบัญชีด้วยระบบใบสำคัญหรือระบบสมุดรายวันเพื่อใช้ประโยชน์ต่อกิจการเพื่อการตัดสินใจ ซึ่งประโยชน์ของบัญชีบริหารคือผู้บริหารสามารถนำไปใช้ในการวางแผน ควบคุม ประเมินผล และการตัดสินใจ จากหลักฐานที่เกิดขึ้นในอดีตและข้อมูลประมาณการสำหรับอนาคต ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลทางบัญชีบริหารอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อช่วยให้สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ข้อมูลทางบัญชีบริหารสามารถช่วยให้ SMEs บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มยอดขายและปรับปรุงการตัดสินใจ สนับสนุนจากงานวิจัยของ กาญจนา สมประสงค์ (2560) พบว่า SMEs

ที่ให้ความสำคัญกับการใช้บัญชีบริหารมีแนวโน้มที่จะมีประสิทธิภาพการทำงานสูงกว่า SMEs ที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการใช้บัญชีบริหาร และงานวิจัยของ ลลิตา แวนแก้ว และคณะ (2558) พบว่า คุณสมบัตินทางบัญชีที่ดีของผู้บริหารและพนักงานบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการทำงานของผู้ทำบัญชี ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมของ SMEs

นอกจากนี้การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นในการค้นหารวบรวม บันทึก จัดเก็บ เผยแพร่ และประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีอยู่ภายในองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด การจัดการความรู้มีความสำคัญต่อธุรกิจทุกขนาด รวมถึงธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นอย่างมาก เนื่องจากสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ ในเรื่องของการจัดการองค์ความรู้จะเกิดขึ้นจากตัวบุคคลเองและไม่ได้มีการจัดเก็บองค์ความรู้ รวมถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้ ทำให้ขาดการต่อยอดและพัฒนาองค์ความรู้ ไม่ว่าจะเป็นความรู้เกี่ยวกับตัวผลิตภัณฑ์ การผลิตและการบริหารจัดการ ซึ่งประโยชน์ของการจัดการความรู้จะทำให้เพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ป้องกันการสูญหายของภูมิปัญญา ในกรณีที่บุคลากรเกษียณอายุลาออก หรือเสียชีวิต และเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันรวมถึงความอยู่รอด เพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรบุคคลและเพิ่มประสิทธิภาพการดูแล บริหารลูกค้า ซึ่งได้รับการยืนยันจากงานวิจัยของ บุญดี บุญญาภิก และคณะ (2548) พบว่า การจัดการความรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ใน 5 ด้าน ได้แก่ ประสิทธิภาพการผลิต ประสิทธิภาพการตลาด ประสิทธิภาพการเงิน ประสิทธิภาพการบริหารงาน และประสิทธิภาพการพัฒนาบุคลากร และงานวิจัยของ สุจิตรา บุญธรรม (2559) พบว่า การจัดการความรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ใน 6 ด้าน ได้แก่ ประสิทธิภาพการผลิต ประสิทธิภาพการตลาด ประสิทธิภาพการเงิน ประสิทธิภาพการบริหารงาน ประสิทธิภาพการพัฒนาบุคลากร และประสิทธิภาพการบริการลูกค้า

เมื่อมีการใช้ข้อมูลบัญชีบริหารและการจัดการความรู้แล้วนั้น องค์กรจะต้องมีการวัดผลการดำเนินงาน (Performance Measurement) เพื่อประเมินผลการดำเนินงานที่จะสามารถช่วยให้ผู้บริหารรับรู้ข้อมูลภาพรวมขององค์กรได้ชัดเจน เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นให้ได้ผลประกอบการตามเป้าหมายขององค์กร โดยใช้การวัดผลแบบดุลยภาพ ที่เรียกว่า Balanced Scorecard (BSC) เป็นเครื่องมือการจัดการที่ใช้แปลงกลยุทธ์ขององค์กรให้เป็นแผนปฏิบัติการที่วัดผลได้ โดยใช้มุมมอง 4 ด้าน คือ มุมมองด้านการเงิน (Financial Perspective) : มุ่งเน้นไปที่

ผลลัพธ์ทางการเงินขององค์กร เช่น รายได้ กำไร ต้นทุน มุมมองด้านลูกค้า (Customer Perspective) : มุ่งเน้นไปที่ความพึงพอใจของลูกค้า การรักษาลูกค้า และการดึงดูดลูกค้าใหม่ มุมมองด้านกระบวนการภายใน (Internal Process Perspective) : มุ่งเน้นไปที่กระบวนการภายในองค์กรที่มีประสิทธิภาพ และมุมมองด้านการเรียนรู้และการเติบโต (Learning and Growth Perspective) : มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทรัพยากรบุคคล เทคโนโลยี และระบบสนับสนุน ซึ่งประโยชน์ของ BSC คือ ช่วยให้เกิดกลยุทธ์ขององค์กรมีความชัดเจนและสามารถวัดผลได้ ช่วยให้พนักงานทุกระดับเข้าใจและมีส่วนร่วมในกลยุทธ์ขององค์กร ช่วยให้การจัดสรรทรัพยากรมีประสิทธิภาพ และช่วยให้การติดตามผลและประเมินผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ (Kaplan and Norton, 1996) เป็นองค์ประกอบให้องค์กรมีประสิทธิภาพในการทำงานและบรรลุความสำเร็จ

ดังนั้นการใช้บัญชีบริหารและการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยผู้บริหารของ SMEs ตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยบัญชีบริหารสามารถช่วยให้ผู้บริหารรวบรวมข้อมูลทางการเงินและข้อมูลด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นในการตัดสินใจ ส่วนการจัดการความรู้สามารถช่วยให้ผู้บริหารรวบรวมและแบ่งปันความรู้ที่จำเป็นในการตัดสินใจ จึงสามารถนำพา SMEs ไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ข้อมูลบัญชีบริหารที่มีความจำเป็นและการจัดการความรู้ทั่วทั้งกระบวนการ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจในการบริหารจัดการที่ดี โดยการประเมินผลและวัดผลการดำเนินงานจากเครื่องมือการวัดผลแบบดุลยภาพที่เกิดผลสัมฤทธิ์ให้องค์กรประสบความสำเร็จได้แล้วนั้นต้องทำการศึกษาพัฒนาค้นคว้าปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง สร้างเป็นรูปแบบและแนวทางมุ่งสู่ประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จที่ยั่งยืน

คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร การจัดการความรู้ ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะสามารถนำไปบูรณาการประยุกต์ใช้กับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีศักยภาพ มีจุดเด่นที่เข้มแข็ง และสามารถดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน เป็นรากฐานความมั่นคงของเศรษฐกิจระดับชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลการใช้ข้อมูลบัญชีบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บัญชีบริหารและการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

สมมติฐานการวิจัย

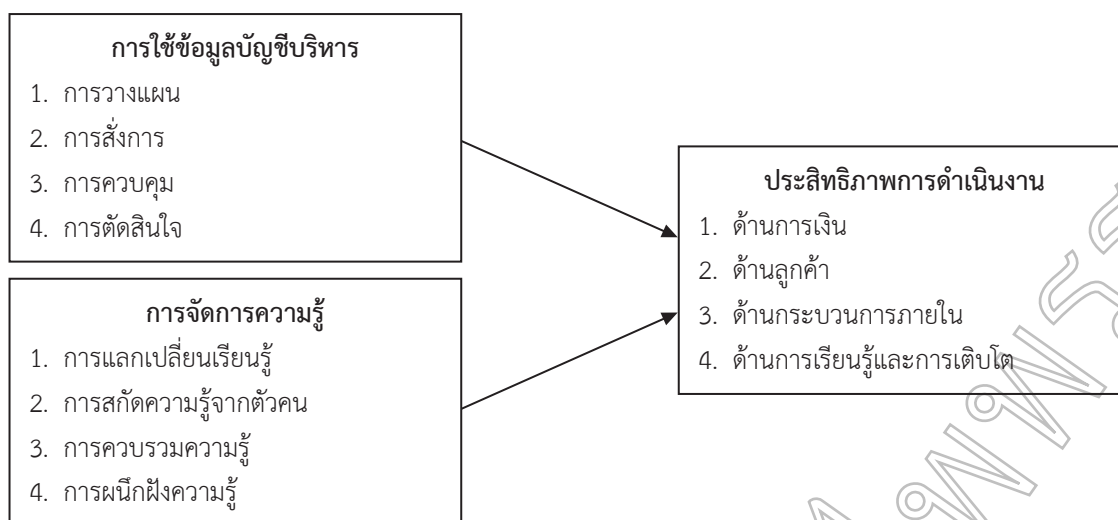
สมมติฐานที่ 1 การใช้ข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

สมมติฐานที่ 2 การจัดการความรู้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

สมมติฐานที่ 3 การใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร และการจัดการความรู้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร การจัดการความรู้ และประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ โดยได้กำหนดปัจจัยที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ได้แก่ การใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร การจัดการความรู้ และประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร ตามกรอบแนวคิดงานวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ในเดือนกุมภาพันธ์ 2566 จำนวน 103,600 หน่วยงาน (สำนักงานส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564: <https://app.powerbi.com>)

กลุ่มตัวอย่างคือ เจ้าของธุรกิจ เจ้าของกิจการ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลกิจการ ผู้จัดการ หัวหน้างาน ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) คำนวณได้จากการอ้างอิงจากสูตรของทาโร ยามาเน TARO YAMANE (ธานีทร์ ศิลป์จารุ, 2553: 45-46) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 398.46 ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 400 คน และมีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการเป็นหลัก และมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ประเภท โดยการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณนั้น เครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์ คำถามปลายเปิด และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยมีคำถามนำ คือ มีการใช้การบริหารอย่างไร มีการจัดการความรู้อย่างไรบ้าง และมีมุมมอง 4 มุมมองของ Balance Scorecard อย่างไรบ้าง และมีความคิดเห็นอย่างไรต่อความสำเร็จในองค์กรธุรกิจของท่านซึ่งพิจารณากรอบแนวคิดได้ทำการสร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหา ในการตั้งคำถามเพื่อให้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัยโดยปรับปรุงจากงานวิจัยของ มนูญชัย ธีระอนันท์ (2552) การจัดการความรู้ปรับปรุงจากงานวิจัยของ Chuanpeng และคณะ (2017) และ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการประสิทธิภาพการดำเนินงาน จากงานวิจัยของ อรปรียา รุ่งสง (2561)

เครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence : IOC) ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.67 (เห็นด้วย 2/3) ซึ่งอยู่ในระดับเกณฑ์มาตรฐานความเที่ยงตรงที่ค่าเฉลี่ย 0.80-1.00 แสดงว่าความสอดคล้องของแบบจำลองดัชนีผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ดีมาก สามารถนำไปใช้สอบถามได้ หลังจากนั้นจึงได้นำไปทดลองเก็บข้อมูลธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ทำแบบทดสอบ โดยแบบสอบถามทั้งชุดมีค่าสัมประสิทธิ์ของเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.809 ซึ่งเกณฑ์มาตรฐาน คือ สูงกว่า 0.7 และถ้าสูงกว่า 0.8 ถือว่าอยู่ในระดับดีมาก (Kline, 2011)

เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพมีการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผ่านผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบว่าเนื้อหาของคำถามครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ความเห็นทั้ง 3 คน ว่ามีความครอบคลุมและเหมาะสม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ คำถามปลายเปิด การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยได้สร้างขึ้นผู้วิจัยบูรณาการการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกันทั้งเรื่องเทคนิควิธีการ แนวทาง ความคิดรวบยอดเพื่อสามารถตอบคำถามการวิจัยได้สมบูรณ์ขึ้น (Johnson & Onwuegbuzi, 2004) ซึ่งแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของธุรกิจ

ตอนที่ 2 ปัจจัยการใช้ข้อมูลบัญชีบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 13 ข้อ รูปแบบคำถามเป็นแบบมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert scale) แบ่งเป็นหัวข้อ ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการสั่งการ ด้านการควบคุม และด้านการตัดสินใจ

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านการจัดการความรู้ ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 15 ข้อ รูปแบบคำถามเป็นแบบมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert scale) แบ่งเป็นหัวข้อ ได้แก่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสกัดความรู้จากตัวคน การรวบรวมความรู้ และการฝึกฝังความรู้

ตอนที่ 4 ปัจจัยด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 12 ข้อ รูปแบบคำถามเป็นแบบมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert scale) แบ่งเป็นหัวข้อ ได้แก่ การวัดดุลยภาพในด้านการเงิน ด้านการจัดการลูกค้า ด้านการจัดการภายในองค์กร และด้านพัฒนาทักษะความรู้ของพนักงานในองค์กร ผลการทดสอบความเที่ยงตรงกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ ผู้จัดการ พนักงานผู้ทำงานเกี่ยวข้องและดูแลกิจการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม และวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) จากค่าอัลฟาครอนบาช (Cronbach's alpha) จากการทดสอบพบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.809 ซึ่งจะมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มากกว่า 0.70 จึงถือว่าแบบสอบถามมีความเหมาะสมกับข้อมูลที่ได้ (Kattareeya Prompreing and Clark Hu, 2021)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM)

งานวิจัยนี้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล 2 ประเภท คือ

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) และการแจกแจงความถี่ (Frequency) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ในแบบสอบถามส่วนที่ 1 ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน ขนาดของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้ข้อมูลบัญชี

บริหาร การจัดการความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยอาจวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ (Observed Variables) กับตัวแปรแฝง (Latent Variables or Unobserved Variables) วัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงตั้งแต่สองตัวขึ้นไป การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร และการจัดการความรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling) SEM โดยการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) ด้วยเทคนิคการใช้หลักการค่าประมาณความควรจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood : ML) ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรว่ามีผลต่อตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด ด้วยโปรแกรม Amos version 23

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า จากบทสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจและผู้จัดการ รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 9 ราย ได้ผลสังเคราะห์ดังนี้ บัญชีบริหารและการจัดการความรู้มีความสำคัญต่อธุรกิจเป็นอย่างมาก เนื่องจากสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจในหลากหลายด้าน เช่น เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรบุคคล และเพิ่มประสิทธิภาพการบริการลูกค้า การใช้บัญชีบริหารในองค์กรเป็นการใช้ในการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจ โดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหารเพื่อวิเคราะห์ต้นทุน กำไร และกระแสเงินสดของธุรกิจ เพื่อช่วยให้สามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ธุรกิจควรให้ความสำคัญกับบัญชีบริหารและการจัดการความรู้เป็นอย่างมาก เนื่องจากสามารถช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจและสร้างความเติบโตอย่างยั่งยืนให้กับธุรกิจ และ ธุรกิจที่เริ่มต้นใช้บัญชีบริหารและการจัดการความรู้ควรเริ่มต้นจากการสำรวจความต้องการและเป้าหมายของธุรกิจ เพื่อกำหนดกลยุทธ์การใช้บัญชีบริหารและการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับธุรกิจของตนเอง นอกจากนี้ธุรกิจควรสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ภายในองค์กร เพื่อให้พนักงานสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากความรู้และประสบการณ์ของผู้อื่นได้อย่างเต็มที่

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-40 ปี ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ตำแหน่งระดับผู้บริหารประกอบการการทำงานอยู่ที่ 6-10 ปี ประกอบธุรกิจขนาดย่อม (การจ้างงานไม่เกิน 50 คน สินทรัพย์ไม่เกิน 100 ล้านบาท) โดยมีผลการวิจัยดังนี้

ผลศึกษาปัจจัยด้านการใช้บัญชีบริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญภาพรวมระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่าให้ความสำคัญกับด้านการวางแผนมาเป็นอันดับแรก ค่าเฉลี่ย 4.70 รองลงมาคือ การควบคุม ค่าเฉลี่ย 4.68 ตามด้วยการสั่งการ ค่าเฉลี่ย 4.65 และด้านการตัดสินใจ ค่าเฉลี่ย 4.64 ตามลำดับ

ปัจจัยด้านการจัดการความรู้ ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในภาพรวมในระดับมาก โดยพบว่าให้ความสำคัญอันดับแรกคือด้านการฝึกฝังความรู้ ค่าเฉลี่ย 4.69 รองลงมาคือ ด้านการสกัดความรู้ออกจากตัวคน ค่าเฉลี่ย 4.64 ตามมาด้วยการรวบรวมความรู้ ค่าเฉลี่ย 4.61 และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.60 ตามลำดับ

ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในภาพรวมในระดับมาก โดยพบว่าให้ความสำคัญอันดับแรกคือ ด้านการจัดการลูกค้า ค่าเฉลี่ย 4.69 รองลงมาคือ ด้านการเงิน ค่าเฉลี่ย 4.68 และตามด้วยด้านกระบวนการภายใน ค่าเฉลี่ย 4.67 และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการเรียนรู้และการเติบโต ค่าเฉลี่ย 84.59 ตามลำดับ

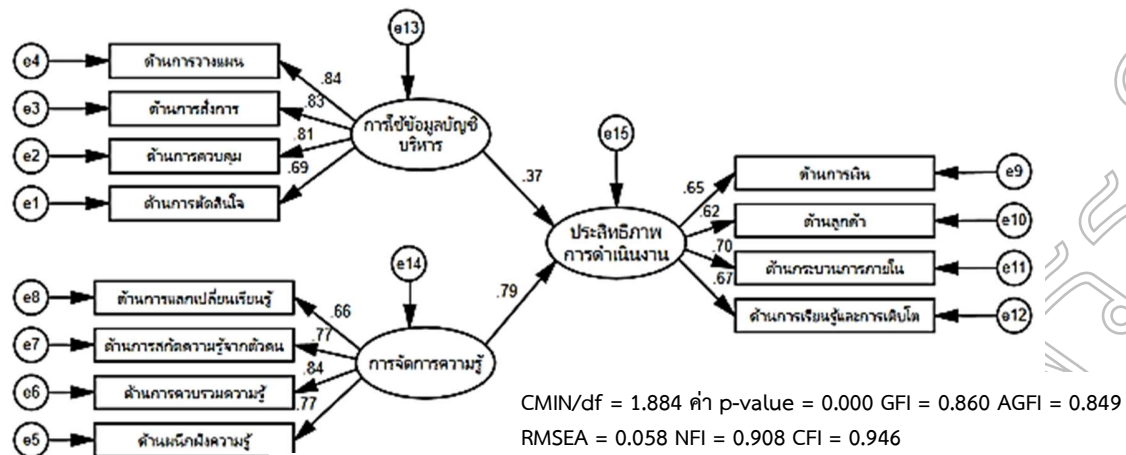
ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ 1 ผลการศึกษาอิทธิพลการใช้ข้อมูลบัญชีบริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การใช้บัญชีบริหารมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 37 ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์งานวิจัยที่ 2 การจัดการความรู้มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 79 ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์งานวิจัยที่ 3 ผลการสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บัญชีบริหารและการจัดการความรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ คือ การใช้บัญชีบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การใช้บัญชีบริหารมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เช่น ต้นทุน กำไร และการควบคุม อุปสรรคในการใช้บัญชีบริหาร ได้แก่ ขาดแคลนบุคลากรความรู้ และเงินทุน การจัดการความรู้ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่มีการจัดการความรู้แต่ไม่รู้ถึงวิธีการว่า เป็นการจัดการความรู้เท่าที่ควร การจัดการความรู้มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เช่น นวัตกรรม การตัดสินใจ และการบริการลูกค้าอุปสรรคในการจัดการความรู้

ได้แก่ ขาดแคลนระบบและเครื่องมือ ความรู้ และเงินทุน ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้บัญชีบริหารและการจัดการความรู้ การใช้บัญชีบริหารและการจัดการความรู้มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการใช้บัญชีบริหารและการจัดการความรู้เป็นสองวิธีที่มีประสิทธิภาพในการช่วยให้ SMEs พัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน บัญชีบริหารช่วยให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าใจสถานะทางการเงินและผลการดำเนินงานได้ดีขึ้น ในขณะที่การจัดการความรู้ช่วยให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเก็บรักษา แบ่งปัน และใช้ประโยชน์จากความรู้ภายในธุรกิจ

และในการวิเคราะห์โครงสร้าง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานต่อของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยค่าประมาณความควรจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimate : ML) เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอตามลำดับ ดังนี้

- 1) รูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการกำหนดโครงสร้างโมเดล (model specification)
- 2) ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล (measures of the model fit)
- 3) ผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (parameter estimation of the model) หรือผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ต่าง ๆ
- 4) ผลการคำนวณอิทธิพลทางตรง (direct effect) ซึ่งมีรายละเอียดของผลการวิจัยดังนี้

รูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบการกำหนดโครงสร้างโมเดล (model specification) คณะผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบเต็มรูป (over identified model) กำหนดค่าตัวแปรปัจจัยด้านการใช้บัญชีบริหาร ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการสั่งการ ด้านการควบคุม และด้านการตัดสินใจ และปัจจัยด้านการจัดการความรู้ ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการสกัดความรู้จากตัวคน ด้านการรวบรวมความรู้ และด้านการฝึกฝังความรู้ ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และการเติบโต ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 โครงสร้างแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเต็มรูปแบบ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้มีความเหมาะสมโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีนัยสำคัญ

ใช้การวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ AMOS (Analysis of Moment Structure) โดยใช้วิธีการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าความสอดคล้องของโมเดล

ดัชนีการตรวจสอบความสอดคล้อง	ค่าที่เป็นไปได้	เกณฑ์การพิจารณา	ค่าที่ได้
ค่าไคสแควร์สัมพันธ์ (X ² /df)	0 (perfect fit) to positive value (poor fit)	มีค่าน้อยกว่า 2.00	1.884
Goodness of Fit Index (GFI)	0 (no fit) to 1 (perfect fit)	มีค่ามากกว่า 0.80	0.860
Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)	0 (no fit) to 1 (perfect fit)	มีค่ามากกว่า 0.80	0.849
Norm Fit Index (NFI)	0 (no fit) to 1 (perfect fit)	มีค่ามากกว่า 0.90	0.908
Comparative Fit Index (CFI)	0 (no fit) to 1 (perfect fit)	มีค่ามากกว่า 0.90	0.946
Root Mean square Error of Approximation (RMSEA)	0 (perfect fit) to positive value (poor fit)	มีค่าน้อยกว่า 0.08	0.058

จากตารางที่ 1 แสดงค่าความสอดคล้องของโมเดล ซึ่งเกณฑ์พิจารณาการแจกแจงแบบปกติ ของตัวชี้วัดพิจารณาจาก ค่าความเบ้ (Skewness) อยู่ในช่วง -3 ถึง +3 และค่าความโด่ง (Kurtosis) อยู่ในช่วง -7 ถึง +7 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยใช้การวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างด้วย Maximum Likelihood (Supawadee Sutthirak and Somnurk Leadkeaw, 2021) ในการประมาณค่า ประกอบด้วย การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmation Factor Analysis : CFA) เพื่อตรวจสอบความตรงของตัวแปรสังเกตได้ของแต่ละตัวแปรแฝงจะเป็นตัวชี้วัดที่จะต้องมีความน่าหน่วงองค์ประกอบมาตรฐานมากกว่า 0.50 และการวิเคราะห์เส้นทางของตัวแปรแฝงเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลองโครงสร้าง เกณฑ์ในการพิจารณา ได้แก่ ค่าไคสแควร์ (CMIN/df) น้อยกว่า 3 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการ

ประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) น้อยกว่า 0.09 ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (Goodness of Fit Index : GFI), ค่าที่ยอมรับได้อยู่ที่มากกว่า 0.80 ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index : CFI) และค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีอิงเกณฑ์ (Normed Fit Index : NFI) ค่ามากกว่า 0.90 คือ การแสดงถึงรูปแบบหรือโมเดลมีความเหมาะสม (Kattareeya and Clark, 2021) ดังภาพที่ 2

ผลการวิเคราะห์แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล (measures of the model fit) ดังภาพที่ 2 พบว่า ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุจากการใช้บัญชีบริหาร

ที่มีอิทธิพลเชิงบวกทางตรงต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ และพบว่าผลกระทบของการจัดการความรู้ที่มีอิทธิพลเชิงบวกทางตรงต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ จากภาพที่ 2 พบว่า แบบจำลองที่กำหนดมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (parameter estimation of the model) หรือผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ต่าง ๆ ($CMIN/df = 1.884$, $RMSEA = 0.058$, $CFI = 0.946$, $NFI = 0.908$, $GFI = 0.860$, $AGFI = 0.849$) สมมติฐานที่ 1 โดยการใช้บัญชีบริหารที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ($\beta = 0.37$, $p < .000$; ยอมรับสมมติฐาน H1) คือ การใช้บัญชีบริหารที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 37 สมมติฐานที่ 2 โดยการจัดการความรู้ที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ($\beta = 0.79$, $p < .000$; ยอมรับสมมติฐาน H1) คือ การจัดการความรู้ที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 79 การใช้บัญชีบริหารและการจัดการความรู้มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่

สรุปและอภิปรายผล

กรอบแนวคิดรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกมี 2 ตัวแปร คือ การใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร และการจัดการความรู้ รูปแบบเชิงสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่า $CMIN/df = 1.884$, $RMSEA = 0.058$, $CFI = 0.946$, $NFI = 0.908$, $GFI = 0.860$, $AGFI = 0.849$

อิทธิพลของตัวแปรสาเหตุจากการใช้ข้อมูลบัญชีบริหารที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ องค์ประกอบทั้งหมดอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ได้ร้อยละ 37

อิทธิพลของตัวแปรสาเหตุจากการจัดการความรู้ที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ องค์ประกอบทั้งหมดอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ได้ร้อยละ 79 การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ จะอภิปรายผลดังนี้

การใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร และการจัดการความรู้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการจัดการความรู้ส่งผลมากกว่าการใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร

ตัวแปรปัจจัยการใช้บัญชีบริหาร ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ การวางแผน การสั่งการ ด้านการควบคุมและด้านการตัดสินใจ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา โพธิ์ศรีจันทร์ และศิริวรรณ เพชรไพร (2565) ที่ทำการศึกษาผลกระทบของการประยุกต์ใช้ข้อมูลบัญชีบริหารเชิงรุกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของ SMEs ในจังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า การใช้ข้อมูลบัญชีบริหารเชิงรุก ด้านการควบคุมและด้านการตัดสินใจมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน ผลกระทบของการใช้บัญชีบริหารต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย และสอดคล้องกับงานของ ณัฐธิดา มุลทา, ปริญญ์ ปัญญา และจตุรภัทรวงศ์ สิริสถาพร (2564) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการบัญชีบริหารต่อความสำเร็จของธุรกิจเซรามิกในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการบัญชีบริหาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความสำเร็จของธุรกิจ ประโยชน์ของการใช้ข้อมูลบัญชีบริหารต่อ SMEs ช่วยให้เห็นภาพและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ : ข้อมูลบัญชีบริหารช่วยให้ผู้ประกอบการเข้าใจสถานะทางการเงินของธุรกิจ ต้นทุนกำไร และจุดอ่อน ทำให้สามารถวางแผนกลยุทธ์และตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยควบคุมต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน : ข้อมูลบัญชีบริหารช่วยให้ผู้ประกอบการวิเคราะห์ต้นทุนและค่าใช้จ่าย หาจุดอ่อนและแนวทางลดต้นทุน ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร ช่วยให้ SMEs เข้าใจสถานะทางการเงิน คู่แข่ง และแนวโน้มตลาด ทำให้สามารถปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสนับสนุนด้วยงานวิจัยของ อนุรักษ ทองสุขโขวงศ์ และศิริลักษณ์ ศุทธชัย (2553) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์จากรายงานการเงินของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากรายงานการเงินเพื่อการตัดสินใจด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผน การควบคุม และการพยากรณ์ ผลการศึกษาพบว่า การใช้ประโยชน์จากรายงานการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของ SMEs และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนูญชัย ชีระอนันท์ (2552) ศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหาร

ที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานของ SMEs ในด้านต่าง ๆ เช่น ประสิทธิภาพการผลิต ประสิทธิภาพการขาย ประสิทธิภาพการบริการ และประสิทธิภาพทางการเงิน สนับสนุนจากงานของปิยรัตน์ โพธิ์นันท (2546) ศึกษาผลกระทบของการใช้เทคนิคการบัญชีบริหารที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การใช้เทคนิคการบัญชีบริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในด้านต่าง ๆ เช่น ประสิทธิภาพการผลิต ประสิทธิภาพการขาย และประสิทธิภาพทางการเงิน

จะเห็นได้ว่าบัญชีบริหารมีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร โดยบัญชีบริหารช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางแผน ควบคุม และตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กร นอกจากนี้งานวิจัยบางชิ้นยังพบว่าบัญชีบริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร เช่น วัฒนธรรมองค์กร ความสามารถของผู้บริหาร และสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ซึ่งเชื่อมโยงได้จากงานวิจัยของ จุฑามาน สิทธิพลวนิชกุล (2553) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ข้อมูลทางบัญชีบริหารและประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคใต้ พบว่า วัฒนธรรมองค์กร ความสามารถของผู้บริหาร และสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้ข้อมูลทางบัญชีบริหาร และประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และงานวิจัยของ หยาตพิรุฬห์ สิงหาต และประเวศ เพ็ญวุฒิกุล (2016) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้ข้อมูลการบัญชีบริหารกับความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคใต้ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้ข้อมูลการบัญชีบริหารทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และความสามารถในการปรับตัวขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเฉพาะด้านประสิทธิภาพในการควบคุม เช่น การสร้างความเชื่อมั่นว่าข้อมูลทางการบัญชีบริหารที่ดีจะสามารถควบคุมการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จและควบคุมต้นทุนการผลิตได้มีประสิทธิภาพ และตัวแปรปัจจัยด้านการจัดการความรู้ ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการสกัดความรู้จากตัวคน ด้านการรวบรวมความรู้ และการฝึกฝังความรู้ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การจัดการความรู้สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร ช่วยให้บุคลากรเข้าถึงความรู้ที่จำเป็นในการทำงานได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการทำงานเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหา การจัดการความรู้สามารถช่วยให้บุคลากรแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยลดระยะเวลาในการแก้ไขปัญหาและโอกาสในการเกิดปัญหาซ้ำ เพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างสรรค์นวัตกรรม สามารถช่วยให้บุคลากรแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดสร้างสรรค์ ทำให้สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ออกมาได้ ช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวและแข่งขันได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chuanpeng Yu และคณะ (2017) ศึกษากระบวนการสร้างความรู้และความได้เปรียบในเชิงแข่งขันอย่างยั่งยืน บทบาทของเทคโนโลยีความสามารถด้านนวัตกรรม โดยวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ หาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการสร้างความรู้และความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางเทคโนโลยีและศึกษาผลกระทบต่อความได้เปรียบเชิงแข่งขัน ซึ่งได้บูรณาการทฤษฎีการจัดการความรู้ และทฤษฎีฐานความรู้เข้าด้วยกัน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง จากกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมในประเทศไทย 315 อุตสาหกรรม เพื่อหาความสัมพันธ์ของกระบวนการสร้างความรู้ต่อความได้เปรียบในเชิงแข่งขันอย่างยั่งยืน พบว่า กระบวนการสร้างความรู้ไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อความได้เปรียบในเชิงแข่งขันอย่างยั่งยืน แต่ส่งผลทางอ้อมผ่านความสามารถด้านนวัตกรรมเทคโนโลยี ดังนั้นการจัดการความรู้ผ่านกระบวนการสร้างความรู้ จึงเสริมสร้างการพัฒนาเทคโนโลยี และความสามารถด้านนวัตกรรม สำหรับอุตสาหกรรม ในเรื่องของกระบวนการสร้างสรรค์ความรู้และผลิตภัณฑ์ และนำไปสู่ความได้เปรียบเชิงแข่งขันอย่างยั่งยืน และยังสอดคล้องกับของ Heisig (2014) พบว่า การจัดการความรู้สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร อาทิ การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหา เพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างสรรค์นวัตกรรม และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการลูกค้า และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jennex Eugene (2014) พบว่า การจัดการความรู้ สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรในด้านเพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผนกลยุทธ์ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากร และเพิ่มประสิทธิภาพในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับงานของ Schwartz (2013) พบว่า การจัดการความรู้สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร การเพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างสรรค์นวัตกรรม การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการลูกค้า และเพิ่มประสิทธิภาพในการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าแสดงให้เห็นว่าการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือ

สำคัญที่สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรได้หลากหลายด้าน องค์กรจึงควรให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้ อย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร

อย่างไรก็ตามปัจจัยอื่นที่เพิ่มเติมก็ยังสามารถส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรและมีความสำคัญเช่นกัน เช่น นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเหมาะสมกับองค์กร เป็นต้น ซึ่งผู้ประกอบการ ผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรพิจารณาปัจจัยเหล่านี้ควบคู่ไปกับการใช้บัญชีบริหารกับการจัดการความรู้ เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรที่สูงสุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลงานวิจัยไปใช้

ผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ใช้ในการบริหารจัดการเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความสามารถในการจัดการธุรกิจนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีที่เกิดขึ้นกับองค์กรต่อไป ทั้งนี้ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญเพิ่มเติมเรื่องเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยเหมาะสมกับธุรกิจไปควบคู่กับการใช้บัญชีบริหารและการจัดการความรู้ ซึ่งจะทำให้ธุรกิจเกิดการพัฒนาย่างต่อเนื่อง ซึ่งต้องอาศัยความอดทน พยายามที่จะประสบความสำเร็จของผู้ประกอบการควบคู่กันไป

การจัดการความรู้ (KM) เป็นกระบวนการสร้าง แบ่งปัน และใช้ความรู้ภายในองค์กร รวมถึงการวัดผลแบบดุลยภาพ (BSC) สามารถใช้เพื่อวัดผลประสิทธิภาพของ KM ในมุมมองด้านการเงิน สามารถลงทุน KM และดูผลตอบแทนจากการลงทุนใน KM มุมมองด้านลูกค้า โดยดูจากความพึงพอใจของลูกค้าต่อบริการ KM มุมมองด้านกระบวนการภายใน โดยวัดผลและประเมินผลจากประสิทธิภาพของกระบวนการ KM และมุมมองด้านการเรียนรู้และการเติบโต ใช้การพัฒนาทักษะ KM ของพนักงาน โดย KM ส่งผลมากกว่าบัญชีบริหาร โดยธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรมุ่งเน้นที่ KM โดยมุ่งเน้นไปที่การสร้าง แบ่งปัน และใช้ความรู้ภายในองค์กร ซึ่งสามารถนำไปสู่ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน พนักงานสามารถเข้าถึงความรู้ที่จำเป็นเพื่อทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การลดต้นทุน องค์กรสามารถลดต้นทุนการฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน องค์กรสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ได้อย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะเชิงลึกสำหรับผู้ประกอบการในการใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร และการจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลบัญชีบริหารมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานได้หลายประการ เช่น ใช้ในการวางแผนและตัดสินใจทางธุรกิจ ใช้ในการควบคุมและติดตามการดำเนินงาน ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงาน และใช้ในการจัดทำรายงานทางการเงิน

การจัดการความรู้ ผู้ประกอบการสามารถนำการจัดการความรู้มาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานได้หลายประการ เช่น ใช้ในการพัฒนาความรู้และทักษะของพนักงาน ใช้ในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน และใช้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ

ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในจังหวัดเชียงใหม่ สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลบัญชีบริหารและการจัดการความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้ พัฒนาหลักสูตรอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับบัญชีบริหารและการจัดการความรู้ให้กับผู้ประกอบการ SMEs

การจัดทำคู่มือและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อช่วยผู้ประกอบการในการวิเคราะห์ข้อมูลและประยุกต์ใช้ความรู้สนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้าร่วมเครือข่ายความร่วมมือต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการเองก็ควรตระหนักถึงความสำคัญ ของข้อมูลบัญชีบริหารและการจัดการความรู้ และให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้และทักษะของตนเองอยู่เสมอ เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ SMEs ในระยะยาว ตัวอย่างการนำข้อมูลบัญชีบริหารและการจัดการความรู้ไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดเชียงใหม่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยอื่นเพิ่มเติม ศึกษาปัจจัยภายในธุรกิจ เช่น วัฒนธรรมองค์กร โครงสร้างองค์กร ศึกษาปัจจัยภายนอกธุรกิจ เช่น กฎระเบียบภาครัฐ เทคโนโลยี รวมถึงปัจจัยเรื่องการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบัน
2. ขยายขอบเขตการวิจัย เช่น ศึกษาธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมในหลากหลายประเภท การเปรียบเทียบผลการวิจัยระหว่างธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การศึกษาธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมในต่างประเทศ
3. ใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลที่หลากหลายขึ้น ใช้สถิติเชิงลึก ใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพและการใช้การจำลอง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ประจำปี 2566 และสำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์และสนับสนุนเป็นอย่างดีจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา โดยงานวิจัยเรื่องนี้ได้รับเลขรับรองจริยธรรมในมนุษย์ หมายเลขที่ RMUTL-IRB 055/2021

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา สมประสงค์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. 26(1), 101-112.
- จุฑามณ สิทธิผลวนิชกุล. (2553). การเปิดเผยปัจจัยความเสี่ยงในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโท**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐธิดา มุลทา, ปริญญะ ปัญญา และจตุรภัทรวงศ์ สิริสถาพร. (2564). ผลกระทบของประสิทธิภาพการบัญชีบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจเซรามิคในประเทศไทย. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง**. 9(1), 39-50.
- ธานินทร์ ศิลปจารุ. (2553). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ที พี เอ็น เพรส.
- นิตยา โพธิ์ศรีจันทร์ และศิริวรรณ เพชรไพร. (2022). ผลกระทบของการประยุกต์ใช้ข้อมูลการบัญชีบริหารเชิงรุกที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนครพนม. **วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. 9(1), 19-30.
- บุญดี บุญญาภิ, นงลักษณ์ ประสพสุขโชคชัย, ดิสพงศ์ พรชนกนาถ และปริญญวรรณ กรรมล้วน. (2548). **การจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- ปิยรัตน์ โพธิ์นนท์. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่**. 1(2), 1-12.
- มนัญชัย ชีระอนันชัย. (2552). ผลกระทบของประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโท**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ลลิตา แวนแก้ว, ญาณินห์ ตั้งบุญญพัฒน์คุณ และไตรรงค์ สวัสดิกุล. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติทางการบัญชีกับประสิทธิภาพการทำงานของผู้นำบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย**. 25(1), 41-58.
- สถาบันพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. รายงานสถานการณ์ SMEs ปี 2562. [online]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.sme.go.th/th/cms.php?modulekey=118>. 2562.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. รายงานสถานการณ์ SME ปี 2563. [online]. สืบค้นได้จาก : <https://www.sme.go.th/th/cms.php?modulekey=118>. 2563.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2564). รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2564 / สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.). สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) (พิมพ์ครั้งที่ 1).
- สำนักงานส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. [online]. เข้าถึงได้จาก : <https://app.powerbi.com>. 2564.
- สุจิตรา บุญธรรม. (2559). ผลกระทบของการจัดการความรู้ที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. **วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. 33(2), 113-128.
- หยาดพิรุฬห์ สิงหาต และประเวศ เพ็ญภูมิ. (2016). ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้ข้อมูลการบัญชีบริหารกับความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคใต้. **Journal of Humanities and Social Sciences Valaya Alongkorn**. 11(2), 373-383.
- อนุรักษ์ ทองสุขโขวงศ์ และศิริลักษณ์ ศุภชัย. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าต่อธุรกิจบริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดเชียงใหม่. **วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. 34(1), 1-18.
- อรปริยา รุ่งสง. (2561). ผลกระทบของการจัดการความรู้ต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**. 12(2), 1-21.
- Chuanpeng Yu., Zhang, Z., Lin, C., & Wu, Y. J. (2017). December). Knowledge creation process and sustainable competitive advantage: The role of technological innovation capabilities. **Sustainability**. 9(12), 2280.
- Heisig, P. (2014). Future research in knowledge management: results from the global knowledge research network study. In *Advances in knowledge management: celebrating twenty years of research and practice* (pp. 151-182). Cham: Springer International Publishing.

- Jennex Eugene, M. (2014). A proposed method for assessing knowledge loss risk with departing personnel. *VINE: The journal of information and knowledge management systems*. 44(2), 185-209.
- Johnson, R.B. and Onwuegbuzie, A.J. (2004). **Mixed Methods Research: A Research Paradigm Whose Time Has Come**. *Educational Researcher*. 33, 14-26. <http://dx.doi.org/10.3102/0013189X033007014>.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (1996). **The balanced scorecard: translating strategy into action**. *Language*, 11(322p), 23cm.
- Kattareeya Prompreing & Clark Hu. (2021). The Role of Knowledge-Sharing Behaviour in the Relationship Between the Knowledge Creation Process and Employee Goal Orientation. *International Journal of Business Science & Applied Management*. 16(2), 46-63.
- Schwartz, D. A. (2013). **Knowledge management: A strategic approach**. John Wiley & Sons.
- Supawadee Sutthirak and Somnuk Leadkeaw. (2021). STRUCTURAL EQUATION MODEL OF FACTORS INFLUENCING PERFORMANCE OF COMMUNITY ENTERPRISES. *Journal of Buddhist Anthropology*. 6(8), 431-447. Retrieved from <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSBA/article/view/250880>.